

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๔๐๒.๓/ว ๕๗/๓

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การกำชับแนวทางการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสิงห์บุรี)

อ้างถึง หนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๒.๓/ว ๔๑ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) จำนวน ๑ ชุด
๒. แนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) และแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรมการพัฒนาชุมชน จึงขอให้จังหวัดมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนแจ้งข้าราชการในสังกัด ดำเนินงานตามบทบาท ดังนี้

๑. บทบาทหน้าที่ของพัฒนาการจังหวัด มอบหมายให้พัฒนาการจังหวัดกำกับดูแลการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด และให้มีการประชุมเพื่อสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาลงท้ายรายงานให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ เป็นประจำทุกเดือน

๒. บทบาทหน้าที่ของพัฒนาการอำเภอ มอบหมายให้พัฒนาการอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติภารกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด และให้ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานรายเดือน โดยให้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาลงท้ายรายงานให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทราบ เป็นประจำทุกเดือน

/ทั้งนี้ ให้ ...

ทั้งนี้ ให้พัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอ ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจกับนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) เจ้าของพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ระดับตำบล และเจ้าของพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM) ระดับครัวเรือน ให้มีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) โดยเร่งด่วน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สามารถดาวน์โหลดได้ทางเว็บไซต์กองการเจ้าหน้าที่ กรมการพัฒนาชุมชน <http://www.personnel.cdd.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

กองการเจ้าหน้าที่

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๓๗๙

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๑๔ - ๕

แนวทางการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ
การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

รายละเอียดแนวทางการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามโครงการพัฒนาพื้นที่
ต้นแบบ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ประกอบด้วย

๑. กรณีเป็นผู้รับจ้างในพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ระดับตำบล ให้ปฏิบัติงานตามลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ พัฒนาพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ระดับตำบล

๑) วางแผน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแบบ
มาตรฐาน โคก หนอง นา โมเดล

๒) ทำงานตามหลักสิทธิมนุษยชน (หลักการท่าเกษตรแบบพึ่งพิงธรรมชาติ) เช่น การปรับปรุงดิน
คูและระบบน้ำ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ บำรุงรักษา ทำให้พืช สัตว์เจริญเติบโต โดยการไม่ใช้สารเคมี ทำ
การเกษตรแบบใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาชาวบ้าน ในพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๓) พัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และจัดทำสื่อเรียนรู้ประจำฐาน

๔) เป็นวิทยากรประจำฐานการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ให้ความรู้แก่ผู้สนใจ ส่งเสริมการเรียนรู้
พาทำ ปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันบนสถานการณ์จริง

๕) สำรวจและจัดเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิสังคมในพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต ผ่านระบบ Digital Platform

๖) ประสานงานการดำเนินงานโครงการร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ระดับตำบล

๗) สื่อสารสังคมให้ทราบถึงการดำเนินงานโครงการในพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ เป็นประจำทุกสัปดาห์

๑.๒ สนับสนุนการดำเนินงานครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM)

๑) หมุนเวียนไปร่วมเอามื้อกับครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในตำบลที่พื้นที่เรียนรู้
ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับตำบล ตั้งอยู่ เรียนรู้การเป็นครูพาทำ

๒) สนับสนุนองค์ความรู้ แนะนำ ส่งเสริมครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการพัฒนา
พื้นที่แปลงต้นแบบ และการเป็นวิทยากรฐานเรียนรู้ ครูพาทำ

๓) สำรวจและจัดเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิสังคมในพื้นที่เรียนรู้ครัวเรือนต้นแบบ
การพัฒนาคุณภาพชีวิต ผ่านระบบ Digital Platform

๔) ประสานงานการดำเนินงานโครงการร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่เรียนรู้ครัวเรือนต้นแบบ
การพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life: HLM) ระดับครัวเรือน

๒. กรณีเป็นผู้รับจ้างในพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life: HLM) ระดับครัวเรือน ให้ปฏิบัติงานตามลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ พัฒนาพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM) ระดับครัวเรือน

๑) วางแผน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแบบ
มาตรฐาน โคก หนอง นา โมเดล

๒) ทำงานตามหลักสิทธิมนุษยชน (หลักการทำเกษตรแบบพึ่งพิงธรรมชาติ) เช่น การปรับปรุงดิน และระบบน้ำ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ บำรุงรักษา ทำให้พืช สัตว์เจริญเติบโต โดยการไม่ใช้สารเคมี ทำการเกษตร แบบใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาชาวบ้าน ในพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๒ สนับสนุนองค์ความรู้แก่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM)

๑) หมุนเวียนไปร่วมเอามือกับครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ใกล้เคียง เรียนรู้ การเป็นครูพ่ทำ

๒) สนับสนุนองค์ความรู้ แนะนำ ส่งเสริมครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการพัฒนา พื้นที่แปลงต้นแบบ

๓) สำรวจและจัดเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิสังคมในพื้นที่เรียนรู้ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผ่านระบบ Digital Platform

๔) ประสานงานการดำเนินงานโครงการร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่เรียนรู้ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life: HLM) ระดับครัวเรือน

๓. สื่อสารและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการ พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) และพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM) ระดับครัวเรือน ให้กับผู้สนใจ

๔. รายงานผลการดำเนินงาน

๔.๑ จัดทำแผนการปฏิบัติงานรายเดือน และรายงานผลการดำเนินงานที่รับผิดชอบทุกสิ้นเดือน

๔.๒ จัดทำบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดโดยมีเจ้าของพื้นที่ ครัวเรือนต้นแบบ/พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ เป็นผู้รับรองข้อมูลทุกวันที่ปฏิบัติงาน แล้วรวบรวมส่งสำนักงาน พัฒนาชุมชนอำเภอทุกสัปดาห์

๔.๓ รายงานผลความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานตามโครงการในพื้นที่ ที่รับผิดชอบให้ กรมการพัฒนาชุมชนทราบ เดือนละ ๑ ครั้ง

๔.๔ จัดทำสรุปผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ พร้อมข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ต่อการพัฒนาขยายผล โครงการที่สามารถนำไปสู่การวางแผนและกำหนดนโยบายเชิงพื้นที่ในอนาคตได้

๕. ปฏิบัติงานในหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

*****

แนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.)
ตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

๑. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

กำหนดให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด โดยมีพัฒนาการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ดังนี้

๑.๑ กำกับดูแลการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๑.๒ กำกับดูแลในกรณีพื้นที่ที่เรียนรู้ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life: HLM) ระดับครัวเรือน ยังไม่สามารถดำเนินการตามโครงการได้ ให้มอบหมายนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ผู้รับผิดชอบ ไปเรียนรู้การปฏิบัติการกิจจากพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ระดับตำบลในพื้นที่ หรือในพื้นที่ใกล้เคียง หรือมอบหมายภารกิจที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเท่านั้น

๑.๓ มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ตรวจสอบสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” และสรุปข้อมูลส่งกรมการพัฒนาชุมชนทุกเดือน ตามแบบฟอร์มที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด (หนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๙.๒/ว ๒๗๐๘ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓)

๑.๔ มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดตั้งกลุ่มผ่าน แอปพลิเคชัน LINE “นักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) จังหวัด.....” เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการดำเนินงานตามโครงการภายในอำเภอ การรายงานปัญหาอุปสรรค การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างเจ้าหน้าที่กับนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ภายในจังหวัด

๒. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

กำหนดให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ โดยมีพัฒนาการอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ดังนี้

๒.๑ กำกับดูแลการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติการกิจของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ตามลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๒.๒ ในกรณีที่พื้นที่ที่เรียนรู้ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life: HLM) ระดับครัวเรือน ยังไม่สามารถดำเนินการตามโครงการได้ ให้มอบหมายนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ผู้รับผิดชอบ ไปเรียนรู้การปฏิบัติการกิจจากพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ระดับตำบลในพื้นที่ หรือในพื้นที่ใกล้เคียง หรือมอบหมายภารกิจที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเท่านั้น

๒.๓ มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับอำเภอ ตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) โดยมีเจ้าของพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบ/พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ เป็นผู้รับรองข้อมูลทุกวันที่ปฏิบัติงาน ว่ามีความสอดคล้องกับแบบสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ในทุกสัปดาห์ และสรุปข้อมูลส่งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทุกเดือน ตามแบบฟอร์มที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด (หนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๙.๒/ว ๒๗๐๘ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓)

๒.๔ มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดตั้งกลุ่มผ่าน แอปพลิเคชัน LINE “นักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) อำเภอ..... จังหวัด.....” เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการดำเนินงานตามโครงการภายในอำเภอ การรายงานปัญหาอุปสรรค การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างเจ้าหน้าที่กับนักพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ (นพต.) ภายในอำเภอ